

Joensuun Vesi -liikelaitoksen johtokunta/Pöytäkirja

Aika 26.10.2023 klo 17:00 - 17:45

Paikka Kokoushuone Laturi, Muuntamontie 5

Käsitellyt asiat

Pykälä	Otsikko	Sivu
§ 40	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	3
§ 41	Pöytäkirjantarkastajien valinta	4
§ 42	Viranhaltijapäätökset	5
§ 43	Tiedoksi merkittävät asiat	6
§ 44	Joensuun Vesi -liikelaitoksen osavuositarkastus ajalta 1.1. - 30.9.2023	7
§ 45	Joensuun Vesi -liikelaitoksen hinnaston tarkistaminen	8
§ 46	Joensuun Vesi -liikelaitoksen talousarvio- ja taloussuunnitelmaesityksen hyväksyminen vuosille 2024–2026	9

Joensuun Vesi -liikelaitoksen johtokunta/Pöytäkirja

Läsnä	Bogdanoff Eero Kukkonen Pekka Lampi Aino Puranen Jaana Tarnanen Teppo Hirvonen Jukka	puheenjohtaja varapuheenjohtaja jäsen jäsen jäsen kaupunginhallituksen edustaja
Muu läsnäolo	Lemmetyinen Juha Lipponen Anne	esittelijä, Joensuun Veden johtaja pöytäkirjanpitäjä
Poissa	Kinnunen Tuomas Ruotsalainen Riitta	jäsen jäsen

Allekirjoitukset

Eero Bogdanoff puheenjohtaja	Anne Lipponen pöytäkirjanpitäjä
---------------------------------	------------------------------------

Pöytäkirjan tarkastus Pöytäkirja on tarkastettu 26.10.2023

Jaana Puranen pöytäkirjantarkastaja	Teppo Tarnanen pöytäkirjantarkastaja
--	---

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti asianhallintajärjestelmässä.
Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Pöytäkirja on yleisesti nähtävillä

Pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi 26.10.2023 yleisessä tietoverkossa.

Pöytäkirjanpitäjä	Anne Lipponen
-------------------	---------------

Joensuun Vesi -liikelaitoksen
johtokunta

§ 40

26.10.2023

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

JVJK 26.10.2023 § 40

Puheenjohtaja päättää todeta kokouksen laillisesti koollekutsuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös:

Totesi.

Joensuun Vesi -liikelaitoksen
johtokunta

§ 41

26.10.2023

Pöytäkirjantarkastajien valinta

JVJK 26.10.2023 § 41

Joensuun Veden johtajan päätösehdotus:

Joensuun Vesi -liikelaitoksen johtokunta päättää

valita pöytäkirjantarkastajiksi Jaana Purasen ja Teppo Tarnasen.

Päätös:

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Joensuun Vesi -liikelaitoksen
johtokunta

§ 42

26.10.2023

Viranhaltijapäätökset

JVJK 26.10.2023 § 42
105/00.02.01.01/2023

Viranhaltijapäätökset

Joensuun Vesi -liikelaitoksen johtaja

26.09.2023 § 26

Viranhaltijapäätökset oheismateriaalina sähköisessä kokouksessa

Joensuun Veden johtajan päätösehdotus:

Joensuun Vesi -liikelaitoksen johtokunta päättää

merkitä tiedokseen, eikä oteta kuntalain 92 §:n nojalla Joensuun Vesi -liikelaitoksen johtokunnan käsiteltäväksi.

Päätös:

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Joensuun Vesi -liikelaitoksen
johtokunta

§ 43

26.10.2023

Tiedoksi merkittävät asiat

JVJK 26.10.2023 § 43
328/00.02.02.09/2020

Johtokunnan tutustuminen Niinivaaran vesitornityömaahan ennen kokousta klo 16 alkaen.

Joensuun Veden johtajan päätösehdotus:
Joensuun Vesi -liikelaitoksen johtokunta päättää

merkitä asian tiedoksi.

Päätös:
Merkittiin tiedoksi.

Joensuun Vesi -liikelaitoksen
johtokunta

§ 44

26.10.2023

Joensuun Vesi -liikelaitoksen osavuositarkastus ajalta 1.1. - 30.9.2023

JVJK 26.10.2023 § 44
193/02.02.02.01/2023

Joensuun Veden taloudellinen tulostavoite talousarvion mukaan vuodelle 2023 on 2,3 miljoonaa euroa. Osavuositarkastuksen tuloslaskelmassa näkyy meneillään olevan asiakas- ja laskutusjärjestämisen uudistaminen, jonka vuoksi liikevaihto ei ole normaaliin tilanteeseen verrattuna ajan tasalla. Laskutusvääristymän arvioidaan olevan noin 700 000 euroa. Edellä mainittu huomioiden on arvioitavissa, että Joensuun Veden talousarvio toteutuu suunnitellulla tavalla ja laitos tulee saavuttamaan sille asetetut taloudelliset tavoitteet. Tämä vaatii kuitenkin entistä tarkempaa huomion kiinnittämistä tulojen ja menojen kehittymiseen sekä toiminnan sopeuttamista.

Koska vuoden 2023 tilikauden tulos tulee kaupungin osalta olemaan ylijäämäinen soteuudistukseen liittyvien väliaikaisten kaupungin taloutta parantavien vaikutusten johdosta, on vuoden 2023 tilinpäätöksessä mahdollista tehdä investointivaroja. Joensuun Veden tulevat investointipaineet huomioiden esitetään varauduttavaksi, että vuoden 2023 tilinpäätöksessä tehtäisiin investointivarausta liikelaitoksen tuleviin investointeihin. Varauksesta päätetään tilinpäätöksen tuloksen käsittelyn yhteydessä.

Lisätietoja: Joensuun Veden johtaja Juha Lemmetyinen

Joensuun Veden johtajan päätösehdotus:

Joensuun Vesi -liikelaitoksen johtokunta päättää

merkitä tiedoksi osavuositarkastuksen ajalta 1.1. – 30.9.2023.

Päätös:

Merkittiin tiedoksi.

Liitteet

- 1 Joensuun Vesi -liikelaitoksen osavuositarkastus ajalta 1.1.-30.9.2023

Joensuun Vesi -liikelaitoksen
johtokunta

§ 45

26.10.2023

Joensuun Vesi -liikelaitoksen hinnaston tarkistaminen

JVJK 26.10.2023 § 45
1497/02.05.00.01.01/2023

Nykyinen Joensuun Vesi -liikelaitoksen hinnasto on ollut voimassa 1.1.2023 alkaen. Joensuun kaupungin hallintosäännön 26 § mukaan maksut kuuluvat Joensuun Vesi -liikelaitoksen johtokunnan ratkaisultaan kaupunginvaltuuston hyväksymän maksu- ja taksapolitiikan yleisperusteiden mukaisesti.

Joensuun Vedellä on laadittu talousarvioehdotus, joka perustuu kaupunginhallituksen 2.10.2023 § 366 hyväksymään vuoden 2024 talousarvion kehykseen. Ehdotuksen mukaan Joensuun Veden hinnaston maksuja esitetään korotettavaksi noin 5 %. Maksujen korotustarve johtuu ensisijaisesti yleisen kustannustason noususta sekä investointien osalta peruskorjaustarpeiden kasvusta sekä vedenjakelua turvaavien hankkeiden toteuttamisesta. Talousarvion 2024 kehyksessä on Joensuun Vedelle asetettu taloudelliseksi tulostavoitteeksi 2,2 miljoonaa euroa, kuluvan vuoden tulostavoitteen ollessa 2,3 miljoonaa euroa. Tulostavoitteessa on huomioitu kaupunkirakennepalvelujen Joensuun Vedelle maksama 0,285 miljoonan euron korvaus huleveden viemäroinnistä, joka on kuluvana vuonna 0,265 miljoonaa euroa. Talousarvioehdotuksen tulot perustuvat pitkäaikaisen seurannan ja kuluvan vuoden ennusteen perusteella tarkistettuihin vedenkulutus- ja jätevesimääräennusteisiin sekä edellä mainittuun maksujen korotukseen. Hinnankorotuksen vaikutus on omakotitalossa asuvalle nelihenkiselle perheelle käyttö- ja perusmaksuineen noin 4,12 €/kk (1,03 €/henkilö/kk).

Lisätietoja: Joensuun Veden johtaja Juha Lemmetyinen

Joensuun Veden johtajan päätösehdotus:

Joensuun Vesi -liikelaitoksen johtokunta päättää

hyväksyä liitteenä olevan Joensuun Vesi -liikelaitoksen hinnaston otettavaksi käyttöön 1.1.2024 alkaen.

Päätös:

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Liitteet

- 2 Nykyinen hinnasto
- 3 Vesi- ja viemärilaitosmaksujen vertailu
- 4 Esitys uudeksi hinnastoksi 1.1.2024 alkaen

Joensuun Vesi -liikelaitoksen
johtokunta

§ 46

26.10.2023

Joensuun Vesi -liikelaitoksen talousarvio- ja taloussuunnitelmaesityksen hyväksyminen vuosille 2024–2026

JVJK 26.10.2023 § 46
844/02.02.00.00/2023

Joensuun Vesi -liikelaitoksen talousarvio- ja taloussuunnitelmaesitys vuosille 2024–2026 liitteenä.

Joensuun Veden talousarvio- ja taloussuunnitelmaesitys 2024–2026 on laadittu kaupunginhallituksen 2.10.2023 hyväksymän vuoden 2024 talousarvion kehyksen mukaisesti. Joensuun Vesi on liikelaitos, jonka talousarvio ja -suunnitelma ovat kaupungin talousarvion ja -suunnitelman erillinen osa.

Kaupunginhallituksen vuoden 2024 talousarvion kehyksessä on Joensuun Vedelle asetettu 2,2 miljoonan euron tulostavoite kuluvaan vuoden tulostavoitteeseen ollessa 2,3 miljoonaa euroa. Tulostavoitteessa on huomioitu kaupunkirakennepalvelujen Joensuun Vedelle maksama 0,285 miljoonan euron (v. 2023 0,265 miljoonaa euroa) korvaus huleveden viemäröinnistä. Lisäksi laitos maksaa peruspääomasta ja lainoista konsernille sopimuksenmukaiset korot, yhteensä 1,133 miljoonaa euroa. Joensuun Veden hinnaston maksuja esitetään korotettavaksi noin 5 % tulevalle vuodelle. Maksujen korotustarve johtuu ensisijaisesti yleisen kustannustason noususta sekä investointien osalta peruskorjaustarpeiden kasvusta sekä vedenjakelua turvaavien hankkeiden toteuttamisesta.

Joensuun Veden vesi- ja jätevesimaksutulot esityksessä perustuvat pitkäaikaisen seurannan ja kuluvaan vuoden ennusteen perusteella tarkistettuihin vedenkulutus- ja jätevesimääräennusteisiin sekä noin 5 %:lla korotettuihin maksuihin. Laskutettavien vesi- ja jätevesikuutioiden arvioidaan edelleen hieman laskevan. Tilaustöiden arvioidaan pysyvän kuluvaan vuoden ennusteen tasolla. Liittymismaksutulojen arvioidaan laskevan. Yhteisviemäröintisopimustulojen arvioidaan hieman kasvavan. Vesihuoltolain mukainen kaupungilta perittävä korvaus yleisten alueiden hulevesien viemäröinnistä määräytyy sopimuksen mukaisesti. Hulevesimaksut liittymismaksuja lukuun ottamatta sisältävät jätevesimaksuihin.

Henkilökunnan rekrytoinnissa noudatetaan tehtyä henkilöstösuunnitelmaa.

Joensuun Veden investointitaso tulee olemaan edelleenkin korkea hankkeiden priorisoinnin noudattaessa seuraavia periaatteita:

- Veden laadun ja jakelun turvaaminen
- Vesihuoltoverkostojen osalta uudisrakentamisen ja riittävän saneeraustoiminnan jatkaminen
- Jätevedenpuhdistamatoiminnan tehokas hoitaminen

Veden laadun ja jakelun turvaamisen kannalta merkittävin investointi vuodelle 2024 on Niinivaaran vanhan ylävesisäiliön korvaavan uuden ylävesisäiliön rakentamisen jatkaminen. Kun uusi ylävesisäiliö saadaan tuotantokäyttöön, toteutetaan nykyisin käytössä olevan vesitornin purkaminen.

Yhdyskuntatekniikan kanssa yhteisesti laadittu rakennuttamisohjelma sisältää vesihuoltoverkoston uudisrakentamiskohteet, joilla mahdollistetaan tontinluovutusohjelman toteutuminen sekä katusaneerauksen ja kehittämishankkeiden yhteydessä toteutettavat kohteet. Yhteisohjelman puitteissa asuntoalueiden uudisrakentamiskohteista jatketaan Karhunmäen alueen rakentamista. Lisäksi yhteishankkeista toteutuksessa ovat mm. Kirkkokadun

Joensuun Vesi -liikelaitoksen
johtokunta

§ 46

26.10.2023

(välillä Niskakatu-Sairaalakatu), Sairaalakadun (välillä Koulukatu-Kauppakatu), Metsästäjänkadun, Mustolankadun, Mäyräkadun, Marintien, Suoniityntien ja Kauppatien peruskorjaus. Lisäksi jatketaan Hirvolantien alueen peruskorjausta.

Joensuun Veden oman verkostosaneerausohjelman toteuttaminen korjausvelan vähentämiseksi on käynnissä ja vuonna 2024 jatketaan edelleen toimenpiteitä Kiihtelysvaaran siirtoviemärin osalta ja toteutetaan mm. vesistöalituksia Hasanniemessä sekä Enossa. Lisäksi toteutuksessa on VT9 alitus (Kaislakatu-Kuurnankatu). Etäluentajärjestelmän rakentamista on tehty vuosina 2019–2023 ja sitä jatketaan edelleen tulevana talousarviovuonna. Etäluettavia vesimittareita on tähän mennessä asennettu noin 6 400 kappaletta ja niiden asentaminen kuluttajille jatkuu vaihteittain. Myös valvomoympäristön kehittämistä jatketaan.

Vuonna 2021 laaditun aurinkoenergieselvityksen perusteella jatketaan tulevina vuosina energiatehokkaiden kohteiden rakentamista kasvattaen näin omaa sähkönenergian tuotantoa. Vuonna 2024 päivitetään myös Joensuun Veden ajoneuvokalustoa.

Kuhasalon jätevedenpuhdistamolla investointihankkeet vuonna 2024 keskittyvät edelleen puhdistusprosessin tehostamiseen ja rakennusten peruskorjaukseen. Lisäksi aloitetaan kolmannen puhdistuslinjan suunnittelu, rakentamisen toteutuessa arviolta vuosina 2025–26.

Lisätietoja: Joensuun Veden johtaja Juha Lemmetyinen

Joensuun Veden johtajan päätösehdotus:

Joensuun Vesi -liikelaitoksen johtokunta päättää

hyväksyä Joensuun Vesi -liikelaitoksen talousarvio- ja taloussuunnitelmaesityksen vuosille 2024–2026 ja esittää kaupunginhallituksen ja edelleen kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi esityksen mukaiset toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet.

Päätös:

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Liitteet

5 Joensuun Vesi -liikelaitoksen talousarvio 2024 ja taloussuunnitelma 2025-2026

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 40, § 41, § 42, § 43, § 44

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Muutoksenhakukielto ja peruste:

Päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, jolloin kuntalain (10.4.2015/410) 136 §:n nojalla tästä päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 45**OIKAISUVAATIMUSOHJEET****Oikaisuvaatimusoikeus**

Päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

JOENSUUN VESI -LIIKELAITOKSEN JOHTOKUNTA

Käyntiosoite: Muuntamontie 5 80100 JOENSUU

Postiosoite: PL 148 80101 JOENSUU

Sähköposti: joensuunvesiliikelaitoksenjohtokunta@joensuu.fi

Oikaisuvaatimusaika ja sen alkaminen

Oikaisuvaatimus on tehtävä neljäntoista (14) päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän (7) päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän (7) päivän kuluttua siitä, kun päätöstä koskeva pöytäkirjaote on lähetetty hänelle kirjeellä. Mikäli tiedoksianto on toimitettu saantitodistusta vastaan tai luovuttamalla asiakirjat asianosaiselle, asianosaisen katsotaan saaneen tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi asianosaiselle sähköisenä viestinä hänen suostumuksellaan (tavallinen sähköinen tiedoksianto), päätös katsotaan saadun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi asianosaiselle sähköisenä viestinä hänen suostumuksellaan niin, että päätös on noudettavissa viranomaisen osoittamalta palvelimelta, tietokannasta tai muusta tiedostosta (todisteellinen sähköinen tiedoksianto), päätös katsotaan saadun tiedoksi, kun se on noudettu viranomaisen osoittamalta yhteydeltä.

Oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- 1) päätös, johon vaaditaan oikaisua (*valituksen kohteena oleva päätös*);
- 2) miltä kohdin päätökseen vaaditaan oikaisua ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (*vaatimukset*);
- 3) vaatimusten perustelut;
- 4) mihin oikaisuvaatimusoikeus perustuu, jos oikaisuvaatimuksen kohteena oleva päätös ei kohdistu oikaisuvaatimuksen tekijään.

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava oikaisuvaatimuksen tekijän nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää oikaisuvaatimuksen tekijän laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on oikaisuvaatimuksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä oikaisuvaatimusviranomaiselle.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikaisuvaatimuksen käsittelyyn liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (*prosessiosoite*).

Oikaisuvaatimukseen on liitettävä asiakirjat, joihin oikaisuvaatimuksen tekijä vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen

Oikaisuvaatimus on toimitettava oikaisuvaatimusviranomaiselle ennen oikaisuvaatimusajan päättymistä. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimusasiakirjat toimittaa oikaisuvaatimusviranomaiselle ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä. Omalla vastuulla oikaisuvaatimusasiakirjat voi lähettää postitse tai toimittaa lähetin välityksellä. Postiin oikaisuvaatimusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille viimeistään oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen oikaisuvaatimusviranomaisen aukioloajan päättymistä. Oikaisuvaatimuksen voi lähettää omalla vastuullaan myös sähköpostiviestinä. Tällöin oikaisuvaatimuksen on oltava perillä viimeistään oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen oikaisuvaatimusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 46**KUNNALLISVALITUS****Valitusoikeus ja valitusperusteet**

Kunnallisvalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksin myös asianosainen sekä kunnan jäsen.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen.

Valitusviranomainen ja valitusaika

Valitusviranomainen, käyntiosoite, postiosoite, telefaksi ja sähköposti:

ITÄ-SUOMEN HALLINTO-OIKEUS
Käyntiosoite: Minna Canthin katu 64
Postiosoite: PL 1744, 70101 KUOPIO
Puhelin: 029 56 42500 (vaihe)
Faksi: 029 56 42501
Sähköposti: ita-suomi.hao@oikeus.fi

Valitus on tehtävä kolmenkymmenen (30) päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän (7) päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän (7) päivän kuluttua siitä, kun päätöstä koskeva pöytäkirjaote on lähetetty hänelle kirjeellä. Mikäli tiedoksianto on toimitettu saantitodistusta vastaan tai luovuttamalla asiakirjat asianosaiselle, asianosaisen katsotaan saaneen tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi asianosaiselle sähköisenä viestinä hänen suostumuksellaan (tavallinen sähköinen tiedoksianto), päätös katsotaan saadun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Mikäli päätös on annettu tiedoksi asianosaiselle sähköisenä viestinä hänen suostumuksellaan niin, että päätös on noudettavissa viranomaisen osoittamalta palvelimelta, tietokannasta tai muusta tiedostosta (todisteellinen sähköinen tiedoksianto), päätös katsotaan saadun tiedoksi, kun se on noudettu viranomaisen osoittamalta yhteydeltä.

Valituskirjelmä**Valituksessa on ilmoitettava:**

- 1) päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös);
 - 2) miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset);
 - 3) vaatimusten perustelut;
 - 4) mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.
- Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.
- Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite).

Valitukseen on liitettävä:

- 1) valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
- 2) selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;

3) asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Valitusasiakirjojen toimittaminen ja maksut

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valitusasiakirjat toimittaa valitusviranomaiselle ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä. Omalla vastuulla voi valitusasiakirjat lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä. Valitusasiakirjat voi lähettää omalla vastuullaan myös telefaksina tai sähköpostiviestinä. Tällöin valituksen on oltava perillä viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/> . Tällöinkin valituksen on oltava perillä viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Hallinto-oikeudessa valituksen käsittelystä perittävä oikeudenkäyntimaksu on 270 euroa. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä. Maksua ei myöskään peritä eräissä asiaryhmissä eikä myöskään mikäli asianosainen on muualla laissa vapautettu maksusta. Maksuvelvollinen on vireillepanija ja maksu on valituskirjelmäkohtainen.